

Taantuma alkaa näkyä muoviteollisuudessa

■ **Maailmantalouden kasvun hidastuminen alkaa jo näkyä muoviteollisuudessa. USA:ssa muovituoteteollisuuden tuotanto kääntyi laskuun jo viime vuoden puolella, Euroopassa kuluvan vuoden alussa. Kotimaassa muovituoteteollisuuden tuotanto on tilastojen mukaan yhä korkealla tasolla, mutta asiakasalojen kehitys ja tiedot yrityksistä viittaavat siihen, että tuotannon kasvu on Suomessakin ainakin pysähtymässä.**

Muoviteollisuusalan yritysten suhdanneodotukset ovat negatiiviset, suhdanetilanteen odotetaan heikkenevän. Odotukset alkoivat heikentyä jo ennen lokakuun alkuvuikkoina tapahtunutta kansainvälisen rahoituskriisin kärjistymistä. Negatiiviset odotukset saavat lisää painoa useiden merkittävien asiakasalojen heikoista näkymistä.

Pakkaustarvikkeiden kysynnän kannalta olennaisista tekijöistä sekä kulutuksen että kaupan kasvu on hidastumassa. Myös rakentamisen kääntymisen vähenevään suuntaan on ilmeisesti jo tapahtunut. Muiden muovituotteiden kysynnän osalta kenttä on sirpaleisem-

pi, mutta sielläkin on nähtävissä selviä oireita tuotteiden kysynnän heikkene- misestä erityisesti viennissä.

Tilastokeskuksen tuottamat tilastotiedot muovituoteteollisuuden tuotannon kehityksestä antavat kysyntätietojen kanssa pääosin yhteneväisen kuvan. Tuotannon volyymin kasvu on hidastunut vuodenvaihteen jälkeen ja tällä hetkellä on tilastojen perusteella epävarmaa, onko tuotannon suunta jo supistuva. Liikevaihtoindeksin tietojen perusteella muovituoteteollisuuden liikevaihdon kasvu on pysähtynyt, vaikka indeksissä on mukana hintojen nousu. Elinkeinoelämän Keskusliiton suhdan-

nebarometrin tietojen perusteella muovituoteteollisuuden suhdanneodotukset ovat heikot.

Maailmantalouden kasvu hidastumassa

Maailmantalous kasvoi viime vuonna lähes viisi prosenttia. Kiiyvainta kasvu oli edelleenkin Kiinassa ja eräissä muissa Kaakkois-Aasian maissa, mutta myös Suomen viennin kannalta tärkeä Venäjän talous jatkoi ripeää kasvuaan. EU:ssa ja etenkin USA:ssa kasvu jäi maailmantalouden keskimääräistä kasvua selvästi hitaammaksi. Ennusteet lähtevät siitä, että maailmantalouden kasvu hidastuu tänä vuonna ja hieman vielä ensi vuonnakin, vajaan neljän prosentin tietämiin.

Merkittävin maailmantalouden tasapainoista kehitystä uhkaava tekijä on USA:sta alkanut rahoitussektorin kriisi, joka lokakuun alkuvuikkoihin asti vain kärjistyi. Kriisin piirteisiin on kuulunut rahoitusmarkkinoilla vallitseva pankkien keskinäinen epäluottamus, joka on vaikeuttanut pankkien välistä luotonantoa ja alkanut jo joissakin tapauksissa vaikeuttaa myös yritysten ja yksityishenkilöiden rahoituksen saantia. Arvioidaan, että rahoitussektorin kriisi saattaa lähiaikoina hidastaa maailmantalouden kasvua siitä, mitä tähän mennessä on ennustettu.

Rahoitusmarkkinoiden kriisiä on yritetty ratkaista jo useaan otteeseen, mutta lokakuun alkuun mennessä ratkaisuyritykset eivät ole tehonneet. Lokakuun alkupuolella saatiin aikaan uusi kansainvälinen ratkaisumalli, jonka ydinasioita olivat talletussuojan parantaminen, julkisen vallan antamat takaukset pankkien väliselle luotonannolle ja pankkien pääomien vahvistaminen tarvittaessa julkisen vallan

Tuotannon arvo muoviteollisuudessa (vuonna 2006, milj euroa)

	milj. €
Muovien valmistus	1 296
Muovilevyt ja kalvot	1 203
Muovipakkaukset	384
Rakentajan muovituotteet	163
Muut muovituotteet	568
Yhteensä	3 613

Työvoima muoviteollisuudessa (vuonna 2006)

	henkeä
Muovien valmistus	2 045
Muovilevyt ja kalvot	4 959
Muovipakkaukset	2 123
Rakentajan muovituotteet	1 055
Muut muovituotteet	4 394
Yhteensä	14 576

Lähde: Tilastokeskus

Talousnäköymät

sijoituksin. Vielä ei ole täysin varmaa, riittääkö tämä poistamaan kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden kriisiytyneen uhan. Varmaa sen sijaan on, että maailman talouskasvun hidastumista tuoreimmatkaan rahoitusmarkkinaongelmien ratkaisumallit eivät estä.

USA ei ole toistaiseksi ajautunut varsinaiseen taantumahan, vaikka maailmantalouden ongelmat lähtivät liikkeelle juuri sieltä. Ei ole kuitenkaan mahdollista, että USA selviäisi ilman merkittävää kasvun hidastumista niistä sisäisistä ja ulkoisista velkaongelmista, joihin useita vuosia jatkunut velkavetoisen kasvu sen ajoi. Joillakin sektoreilla tuotanto on jo supistunut selvästi.

Euroopan talouskasvu hidastui merkittävästi alkuvuoden aikana ja toisen neljänneksen BKT jäi EU-maissa ensimmäisen neljänneksen BKT:tä pienemmäksi. Rahoituskriisin pahennettua tilannetta kesän jälkeen on melko selvää, että BKT:n kasvuluvut jäävät mataliksi kolmannellakin vuosineljän-

neksellä ja on hyvin epätodennäköistä, että EU-maiden yhteenlaskettu BKT kasvaisi kolmannella vuosineljänneksellä. Taantumien merkit ovat ilmeiset.

Suomen viennin kannalta tärkeillä lähialueilla taloudellinen tilanne on heikentynyt nopeasti. Baltian maissa tilanne saattaa kärjistyä kriisiksi. Ruotsin aiemmin länsimaisittain ripeä kasvuvauhti on hiipumassa muiden EU-maiden tasolle. Myös Venäjän taloudessa on levottomuutta, joka yhdessä halventuvan öljyn kanssa saattaa leikata taloudellista kasvua Venäjällä. Lähialueiden voimakas vientikysyntä oli tärkeä tekijä sen taustalla, että Suomen talouskasvu saattoi parin viime vuoden aikana olla selkeästi ripeämpää kuin muualla EU:ssa. Nyt tilanne saattaa muuttua.

Kotimaan kasvu hidastuu merkittävästi

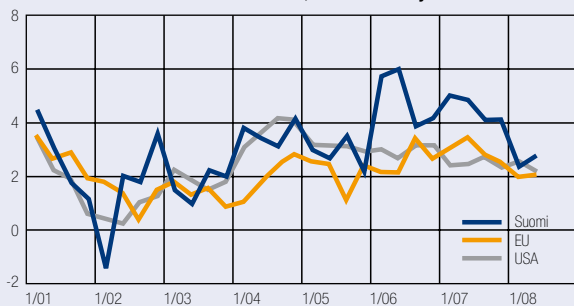
Kotimainen kokonaistuotanto ylsi viime vuonna 4,5 %:n kasvuun. Tänä vuon-

na kasvuvauhti puolittuu, ja ennusteiden mukaan se puolittuu vuonna 2009 uudelleen. Lokakuun alun tapahtumien jälkeen on keskusteltu lähinnä tarpeesta alentaa ennusteita entisestään. Vakavankaan taantumien mahdollisuus ei ole poissuljettu, jos rahoitusmarkkinoiden ongelmat alkavat vaikuttaa yritysten tai niiden ulkomaisten asiakkaiden rahoituksen saantiin. Pidetään myös mahdollisena, että alkamassa olevasta hitaamman kasvun kaudesta saattaa tulla pitkä.

Euroopan kumi- ja muovituoteteollisuuden tuotanto laskussa

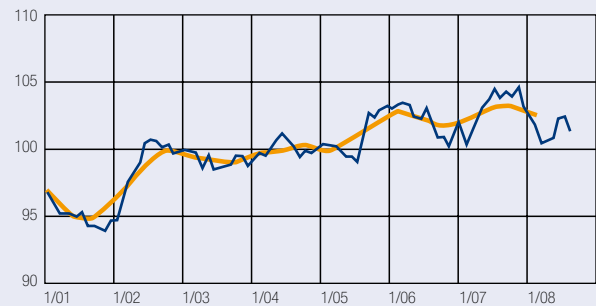
EU-maiden kumi- ja muovituoteteollisuuden tuotanto kääntyi laskuun viime vuoden jälkipuoliskolla. Merkkejä käänteestä parempaan ei ole nähtävissä ja ongelmat monilla Euroopan kumi- ja muovituoteteollisuuden tärkeillä asiakasaloilla, kuten autoteollisuudessa

BKT:n kasvu Suomessa, EU-maissa ja USA:ssa

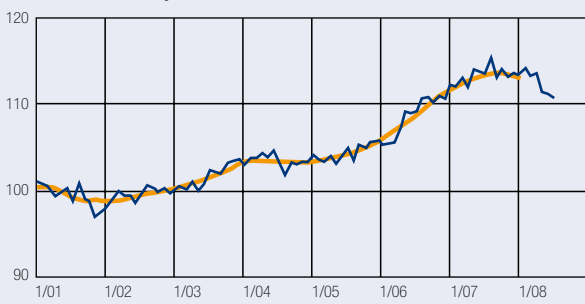
Lähde: Tilastokeskus, Eurostat, ACC, Kemianteollisuus ry.

Muovituotteiden tuotanto USA:ssa

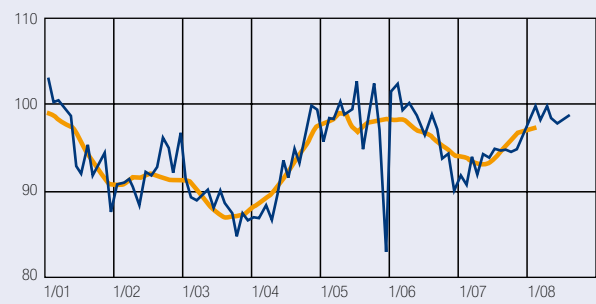
Lähde: ACC

Kumi- ja muovituotteiden tuotanto EU-maissa

Lähde: Eurostat

Muovituotteiden tuotanto Suomessa

Lähde: Tilastokeskus, Teollisuustuotannon volyyymi-indeksi.

sa ja rakentamisessa, viittaavat siihen että käännettä parempaan ei vielä ole näköpiirissä. USA:n muovituoteteollisuudessa tuotannon trendi kääntyi laskevaan suuntaan jo aiemmin viime vuonna. Tämän vuoden kesällä USA:n muovituoteteollisuuden tuotannossa oli jo lieviä merkkejä käännteestä parempaan, mutta syksyä kohti tilanne on jälleen heikentynyt.

Muovien hinnat laskussa

Valtamuovien hinnat nousivat kesällä voimakkaasti kalliin öljyn vetämänä, huolimatta heikosta kysyntätilanteesta muovituoteteollisuudessa. Syksyllä tilanne näyttää muuttuneen täysin. Jo jonkin aikaa jatkunut muovituotteiden kysynnän heikkeneminen on alkanut toden teolla vaikuttaa muovien kysyntään ja hintaan. Lähi-idästä markkinoille tullut uusi raakamuovikapasiteetti on lisännyt tarjontaa maailmanmarkkinoilla, mikä myös painaa muovien hintoja

alaspäin. Raakaöljyn hinnan lasku on lisäksi antanut muovien ostajille hyvän perusteen vaatia laskua myös muovien hintoihin. Tällä hetkellä ei ole näkyvissä sellaisia tekijöitä, jotka voisivat kääntää muovien hinnan uudelleen nousuun.

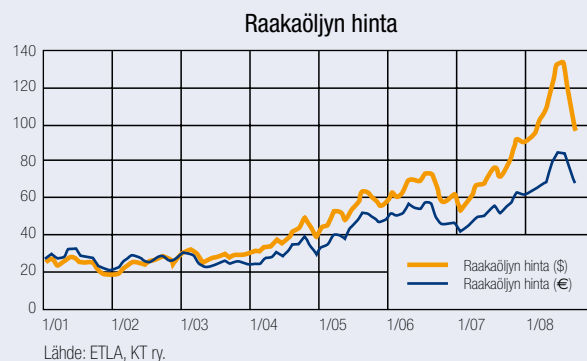
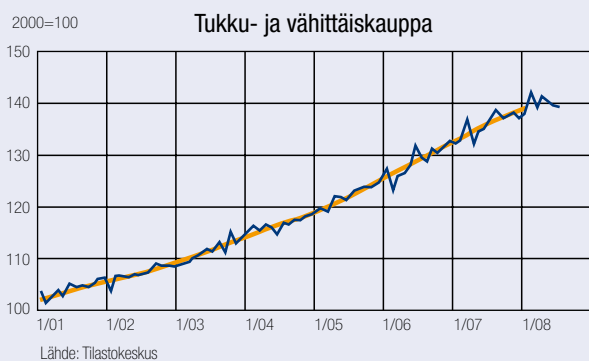
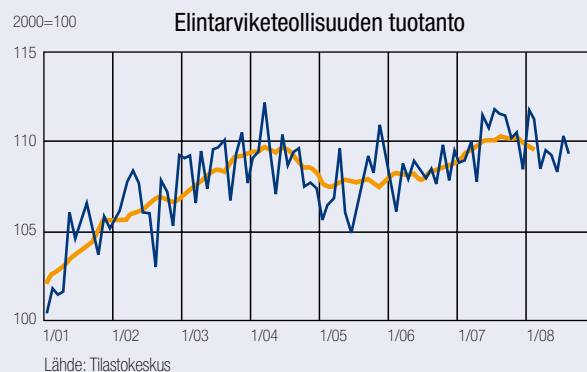
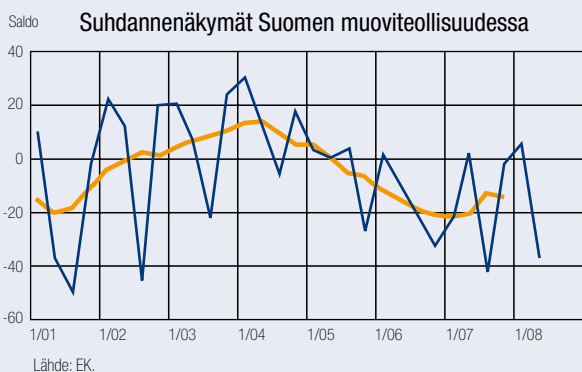
Kotimaisen muovituoteteollisuuden näkymät heikentyneet

Kotimaisen muovituoteteollisuuden tuotannossa taloustilanteen heikkeneminen ei vielä näy, tuotanto pysytteli teollisuustuotannon volyyymi-indeksin mukaan korkealla tasolla syksyyn saakka. Monella muovituoteteollisuuden asiakasalalla tuotanto on kuitenkin jo supistunut, ja suhdannetiedustelujen mukaan odotukset ovat painuneet synkiksi myös muovituotteiden valmistusta harjoittavien yritysten keskuudessa. Rahoitussektorin kriisin suoranaisia vaikutuksia muovituoteteollisuudessa ei kuitenkaan ainakaan vielä ole havaittu.

Pakkaustarvikekysyntä heikkenee lievästi

Pakkaustarvikekysynnän kehitys on jonkin verran heikentynyt vuoden alkupuoliskolla, mutta mitään dramaattista muutosta heikompaan ei tilastotietojen perusteella ole näkyvissä. Kaupan myynissä on nähtävissä lieviä merkkejä myynnin kasvun hidastumisesta ja jopa kasvun pysähtymisestä. Elintarviketeollisuudessa tuotannon taso on alkuvuoden aikana ollut hieman matalampi kuin viime vuoden jälkipuoliskolla. Selvää laskevaa trendiä ei kuitenkaan ole nähtävissä, vaikka kotimaisella elintarviketeollisuudella on ongelmia raaka-ainekustannusten suhteen.

Ennusteiden mukaan yksityisen kulutuksen kasvu on hidastumassa. Muovisten pakkausmateriaalien kysynnän kannalta keskeisimpien tuotteiden kulutuksen kasvun arvioidaan hidastuvan kuluvana vuonna, eikä kasvun odoteta kiihtyvän vielä ensi vuonnaakaan. Lisäksi tuontakilpailun kiristymisen arvioidaan

heikentävän kotimaista pakkausmateriaalien kysyntää. Pakkausmateriaalien kysynnän vaihtelut kuitenkin pysyvät alan luonteen takia yhtä jähmeäliikkeisinä kuin ennenkin, ja muutoksen tuotannossa jäänevät maltillisiksi.

Rakentamisen muovituotteiden kysyntä heikkenee

Rakentamisaktiiviteetti on kääntymässä laskuun. Sekä myönnettyjen rakennuslupien että aloitettujen rakennusten määräänsupistunut. Uudisrakentamisen volyymi-indeksissä ei laskua ole vielä havaittavissa, mutta indeksin mukaan uudisrakentamisen nousu on pysähtynyt. Rakennusalan hiljeneminen näkyy jo rakennusmateriaalien tuotannossa. Muovisten rakennusmateriaalien tuotannon liikevaihto kasvoi vielä kuluvan vuoden alkuun asti, mutta on sen jälkeen kääntynyt laskuun.

Rakennusalan käänteeseen vaikuttivat monet tekijät. Alalla on ollut havaittavissa ylikuumenemista, nousevat korot ovat hillinneet halukkuutta lainanottoon ja rahoitusmarkkinoiden kriisi on myös hillinnyt pankkien halukkuutta lainanantoon. Kun lisäksi talous-

kasvu on hidastumassa, saattaa muovisten rakennusmateriaalien kysyntä pysyä heikkona pitkälle ensi vuoteen.

Muiden muovituotteiden nousu saattaa jäädä lyhyeksi

Muiden muovituotteiden tuotannon liikevaihto on parin viime vuoden aikana toipunut elektroniikan muoviosien val-

mistuksen supistumisen aiheuttamasta taantumasta. Nousu saattaa kuitenkin jäädä lyhyeksi, sillä talouden huono tila leikkaa alan tuotteiden kysyntää esimerkiksi autoteollisuudessa ja muualla metalliteollisuudessa. Maailman ja Euroopan taloudessa vallitsevan levottomuuden takia on vielä liian aikais- ta arvioida, milloin uutta käännettä parempaan olisi syytä odottaa.

Muoviteollisuuden toimintaympäristön kehitys

	2007	2008*	2009*	2010*
EU-maat				
BKT:n kasvu (EU 27)	2,9	1,8	1,6	2,4
Inflaatio (EMU 15)	2,3	3,5	2,3	2,0
3 kk korko (euro-12)	4,3	4,8	4,3	4,3
Kotimaa				
BKT:n kasvu	4,5	2,8	1,8	2,6
Yksityinen kulutus	3,2	2,9	2,4	2,4
Lyhytikäisten tavaroiden kulutus	3,0	2,0	2,0	2,0
Inflaatio	2,5	4,0	2,4	1,7
Työttömyysaste	6,9	6,2	6,2	6,0
Sähköteknisen teollisuuden tuotanto	13,3	8,3	5,9	4,9
Elintarviketeollisuuden tuotanto	3,0	1,4	1,9	1,7
Talonrakentaminen	8,9	3,8	-3,5	2,6
Kauppa	4,9	2,6	2,0	2,9

* 2008, 2009 ja 2010 ennusteita
Lähde: ETLA.

Lisätietoja

Muoviteollisuus ry,
toimitusjohtaja Kari Teppola,
puh. (09) 1728 4315,
kari.teppola@plastics.fi

ekonomisti Pasi Ahde,
puh. (09) 1728 4307,
pasi.ahde@chemind.fi

www.muoviteollisuus.fi

